

Reactie NCM op voorstel RENURE van Europese Commissie

Het Nederlands Centrum voor Mestverwaarding (NCM) ziet het RENURE voorstel van de EC als een stap in de goede richting. We zien in het voorstel echter ook een aantal voorwaarden die in onze ogen zowel onnodig als ongewenst zijn. Deze zijn zodanig dat het de potentiële bijdrage van RENURE aan verduurzaming van de landbouw sterk in de weg zal zitten. Concreet stellen we drie punten aan de orde:

1. Beperking tot drie technieken-producten is ongewenst

In het voorstel wordt RENURE beperkt tot drie techniek-productcombinaties. Dit is in onze ogen een zeer ongewenste beperking. Het is ook een afwijking van het SAFEMANURE-rapport. Er bestaan verschillende bewezen en praktijkrijpe technieken die beter en efficiënter RENURE-waardige meststoffen produceren dan de genoemde drie. Het is een stevige belemmering om te innoveren om tot nog betere oplossingen te komen.

- Ons advies is om bij punt (c)(i) (2) van de annex de woorden “obtained through reverse osmosis” te schrappen en een punt (c)(i) (4) toe te voegen: “or another product that meets the quality criteria as mentioned in points (c)(ii) and (iii)”

2. Ongewenste en onnodige extra eis t.a.v. pathogenen

Onder (c)(iv) staat een aantal eisen ten aanzien van het afwezig zijn van pathogenen. Dit is ongewenst. Deze voorwaarde heeft geen enkele relatie met het beoogd gebruik van RENURE of met het risico op nitraatuitspoeling. Deze eis zorgt voor extra energieverbruik, kosten en investeringen, en extra administratieve lasten voor overheid en bedrijfsleven. Bovendien blijven voor RENURE de bepaling ten aanzien van bacteriologische kwaliteit uit de Dierlijke Bijproducten Verordening (EC/142/2011) en/of Bemestingsproducten Verordening (EC/1009/2019) van kracht.

- Ons voorstel is om deze paragraaf (c)(iv) te schrappen, en hiervoor de lokale en Europese regelgeving zoals die voor dierlijke mest van toepassing is te gebruiken.

3. Aparte gebruiksnorm voor RENURE in plaats van equivalent voor kunstmestgebruiksnorm

In het voorstel wordt RENURE beperkt tot maximaal 100 kg N per hectare. Dit zou betekenen dat een landbouwbedrijf (althans in Nederland) drie stikstofgebruiksnormen krijgt: een norm voor de totale stikstofbemesting, waarbinnen max. 170 kg N/ha uit dierlijke mest en max. 100 kg N/ha uit RENURE. Er is geen inhoudelijke reden om RENURE als extra aparte meststoffencategorie te beschouwen. We vinden het ook ongewenst: enerzijds omdat het een lastenverzwaring betekent voor administratie, toezicht en handhaving voor zowel ondernemers als overheden, en anderzijds omdat het producenten zal motiveren om niet meer te produceren van deze milieuvriendelijkere meststof dan die 100 kg N per hectare.

- Ons advies is dat deze passage met limiet tot 100 kg N/ha wordt geschrapt.

Toelichting:

Op 19 april 2024 bracht de Europese Commissie het voorstel naar buiten waarbij het gebruik van RENURE (kunstmestvervangers) mogelijk wordt. NCM vindt dit een belangrijke en goede stap richting een zo duurzaam mogelijke land- en tuinbouw. Het is immers een belangrijke sleutel voor geoptimaliseerd nutriëntenbeheer bij boeren en tuinders. Hierdoor verbetert de waterkwaliteit en het stimuleert hergebruik van nutriënten, bovendien wordt de kringloop op een zo klein mogelijke schaal gesloten. Daarnaast leidt het tot een lagere ammoniakemissie en tot een betere CO₂-footprint van de landbouw. Verder is het belangrijk voor een duurzaam perspectief voor de landbouw. Deze belangen zijn groot in de uitdagingen waar de landbouw in Nederland en andere gebieden voor staat.

Voor de grondgebonden veehouderij (met name melkveehouderij) geldt dit in het bijzonder. Deze bedrijven hebben vanwege de bemestingsregels (m.n. max. 170 kg stikstof per hectare) vaak een mestoverschot, terwijl de gewasgroei wel vraagt om extra kunstmest. De erkenning van RENURE is van doorslaggevend belang voor de haalbaarheid en een snelle en brede uitrol in de praktijk van meerdere zeer kansrijke brongerichte stalsystemen met scheiden van mest en urine aan de bron, die leiden tot fors lagere emissies van ammoniak en broeikasgassen vanuit de veehouderij.

Kortom, RENURE is een goede ontwikkeling en een belangrijk onderdeel van de oplossing voor de uitdagingen in Nederland en andere landen om te komen tot een duurzame en dus toekomstbestendige landbouw en platteland.

We zijn er positief over dat ten aanzien van de inhoudelijke criteria van de RENURE-meststoffen het wetenschappelijke advies uit het SAFEMANURE-onderzoek (van het Joint Research Centre, 2020) is gevolgd.

We onderschrijven de noodzaak voor voldoende borging van de productie en het gebruik ervan. Dit is ons inziens een belangrijke opdracht voor de lidstaten.

In Nederland zullen de voorwaarden overeenkomen met die voor het gebruik van (onbewerkte) dierlijke mest. Dat wil zeggen dat iedere vracht middels de rVDM-systematiek moet worden aangemeld bij de controlerende instantie, dat de laad- en loslocatie en het transport met AGR-GPS worden gevolgd, dat iedere vracht wordt gewogen en dat er dan een monster wordt genomen waarbij de stikstof- en fosfaatgehalten onafhankelijk worden bepaald. Meststoffen worden emissiearm aangewend op de landbouwpercelen.

Aanvullend wordt momenteel een kwaliteitssysteem met private certificering ontwikkeld wat een extra borging is voor een correcte productie, kwaliteit en volumes van de RENURE-meststoffen. De ontwikkeling hiervan is in afrondende fase en er is al een bestaande structuur voor de governance.

Echter, we zien in het voorstel een aantal voorwaarden die in onze ogen zowel onnodig als ongewenst zijn. Deze zijn zodanig dat het de potentiële bijdrage van RENURE aan verduurzaming van de landbouw sterk in de weg zal zitten. Concreet stellen we drie punten aan de orde:

1. De beperking tot drie techniek-productcombinaties
2. De eis ten aanzien van afwezigheid van pathogenen
3. Het maximum van 100 kg N per hectare

1. Beperking tot drie technieken is ongewenst

In het voorstel wordt RENURE beperkt tot drie techniek-productcombinaties. Dit is in onze ogen een zeer ongewenste beperking. Het is ook een afwijking van het SAFEMANURE-rapport.

Er bestaan verschillende bewezen en praktijkrijpe technieken die beter en efficiënter RENURE-waardige meststoffen produceren dan de genoemde drie. Het is een stevige belemmering om te innoveren om tot nog betere oplossingen te komen.

Hierbij kennen de benoemde technieken ook nadelen. Zo is struviet in de praktijk geen snel werkende (zoals de minerale meststoffen (Haber-Bosch) waar RENURE mee vergeleken wordt), maar juist een traag werkende meststof.

Ten aanzien van de techniek van omgekeerde osmose: dit is een laatste stap waarmee water wordt verwijderd uit een vloeibare meststroom die reeds aan de inhoudelijke criteria voldoet. De concentratiestap kan gunstig zijn om logistieke kosten te beperken, maar dit is zeker niet altijd voordelig. Het kost namelijk ook energie en investeringen die een behoorlijke schaalgrootte vergen. Wanneer RENURE op het eigen landbouwbedrijf (bijvoorbeeld een grondgebonden melkveebedrijf) wordt gebruikt is dit niet nodig, zelfs ongewenst. Onder andere omdat er in de praktijk soms juist water aan mest wordt toegevoegd om de ammoniakemissie verder te beperken.

- Ons advies is om bij punt (c)(i) (2) van de annex de woorden “obtained through reverse osmosis” te schrappen en een punt (c)(i) (4) toe te voegen: ‘or another product that meets the quality criteria as mentioned in points (c)(ii) and (iii)’

2. Ongewenste en onnodige extra eis t.a.v. pathogenen

Onder (c)(iv) staat een aantal eisen ten aanzien van het afwezig zijn van pathogenen. Dit is ongewenst. Hygiënisatie is met name van belang bij het exporteren van mest of andere dierlijke (bij-)producten, echter: RENURE is juist bedoeld voor lokale toepassing. Deze voorwaarde heeft geen enkele relatie met het beoogd gebruik van RENURE of met het risico op nitraatuitspoeling. Deze eis wordt ook niet gesteld voor de onbewerkte dierlijke mest en zorgt voor extra energieverbruik, kosten en investeringen, en extra administratieve lasten voor overheid en bedrijfsleven. Bovendien blijven voor RENURE de bepaling ten aanzien van bacteriologische kwaliteit uit de Dierlijke Bijproducten Verordening (EC/142/2011) en/of Bemestingsproducten Verordening (EC/1009/2019) van kracht.

- Ons voorstel is om deze paragraaf te schrappen, en hiervoor de lokale en Europese regelgeving zoals die voor onbewerkte dierlijke mest van toepassing is te gebruiken.

3. Aparte gebruiksnorm voor RENURE in plaats van equivalent voor kunstmestgebruiksnorm

In het voorstel wordt RENURE beperkt tot maximaal 100 kg N per hectare. Dit zou betekenen dat een landbouwer of tuinder (althans in Nederland) drie stikstofgebruiksnormen krijgt: een norm voor de totale stikstofbemesting, waarbinnen max. 170 kg N/ha uit dierlijke mest en max. 100 kg N/ha uit RENURE.

We vinden het onnodig omdat van RENURE is aangetoond dat het geen hoger risico heeft op nitraatuitspoeling dan minerale kunstmest (Haber-Bosch). Daarom is er geen inhoudelijke reden om RENURE als extra aparte meststoffencategorie te beschouwen.

We vinden het ook ongewenst: enerzijds omdat het een lastenverzwaring betekent voor administratie, toezicht en handhaving voor zowel ondernemers als overheden, en anderzijds omdat het producenten zal motiveren om niet meer te produceren van deze milieuvriendelijkere meststof dan die 100 kg N per hectare.

- Ons advies is dat deze passage wordt geschrapt. In de praktijk betekent dit dat het gebruik wordt beperkt door de totale stikstofgebruiksnorm voor boeren en tuinders, die afgeleid zijn van de opname door de gewassen en daarmee het risico op nitraatverliezen. In Nederland zijn deze normen tot in detail uitgewerkt en het laagste in de gebieden met de hoogste risico's.

Over NCM

Stichting Nederlands Centrum voor Mestverwaarding (NCM) is het Nederlandse kenniscentrum op het gebied van mest en de verwerking en valorisatie van mest. NCM functioneert als het centrale aanspreekpunt voor mensen vanuit verschillende achtergronden als bedrijfsleven, overheden, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties. Hierdoor ontstaat er beter een gezamenlijke kennisbasis en visie, én ontstaan er betere samenwerkingsverbanden en initiatieven. En dit draagt bij aan een sterke, circulaire en milieuvriendelijke landbouw.

NCM is een onafhankelijke gepositioneerde stichting met een eigen bestuur en raad van toezicht. Financiering vindt plaats door subsidies en donaties (zonder tegenprestatie) uit het agrarische bedrijfsleven.

Voor nader contact kunt u zich richten tot:

ir. Jan Roefs MBA, directeur

e-mail: jan.roefs@mestverwaarding.nl

Telefoon: +31 6 51 013 712

www.mestverwaarding.nl

Over NCM:

Stichting Nederlands Centrum voor Mestverwaarding (NCM) is het Nederlandse kenniscentrum op het gebied van mest en de verwerking en valorisatie van mest. NCM functioneert als het centrale aanspreekpunt voor mensen vanuit verschillende achtergronden als bedrijfsleven, overheden, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties. Hierdoor ontstaat er beter een gezamenlijke kennisbasis en visie, én ontstaan er betere samenwerkingsverbanden en initiatieven. En dit draagt bij aan een sterke, circulaire en milieuvriendelijke landbouw.

NCM is een onafhankelijke gepositioneerde stichting met een eigen bestuur en raad van toezicht. Financiering vindt plaats door subsidies en donaties (zonder tegenprestatie) van regionale en landelijke overheden en uit het agrarische bedrijfsleven.

www.mestverwaarding.nl